

13-08-2024

EM2024/32

Naalakkersuisut fremsætter hermed følgende beslutningsforslag i henhold til § 33 i forretningsordenen for Inatsisartut:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Grønlands Selvstyre tilslutter sig udkast til Forslag til Lov om ændring af kriminallov for Grønland og retsplejelov for Grønland (Styrket indsats mod stalking, kriminalisering af identitetsmisbrug og afbrydelse af påtalefrist m.v.) og udkast til Anordning om ikrafttræden for Grønland af forskellige love om ændring af lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning
(Naalakkersuisoq for Erhverv, Handel, Råstoffer, Justitsområdet) og Ligestilling

Begrundelse

Lovforslaget er udarbejdet som led i regeringens og Grønlands Selvstyres arbejde med at udvikle danske ansvarsområder i Grønland. Naalakkersuisut har i den forbindelse bl.a. fremsat ønske om, at der indføres en selvstændig bestemmelse i kriminalloven om stalking.

Lovforslaget har således til formål at styrke indsatsen mod stalking, kriminalisere identitetsmisbrug og forenkle reglerne om afbrydelse af påtalefristen. Lovforslaget har endvidere til formål at etablere de fornødne bemyndigelser til at kunne fastsætte regler om udgang m.v. for personer, der er anbragt i hospital eller institution i henhold til retsafgørelser i medfør af kriminalloven og retsplejeloven.

Med lovforslaget lægges der for det første op til at indføre en særskilt bestemmelse om stalking i kriminalloven, som sikrer, at en gerningsperson vil kunne dømmes for stalking, selvom der på forhånd ikke er udstedt et tilhold, opholdsforbud eller sket bortvisning.

Samtidig lægges der op til, at forurettede i sager om stalking skal have mulighed for at få beskikket en bisidder efter retsplejelovens § 333 på samme måde som forurettede i f.eks. sager om vold.

Ligeledes skal forurettede i sager om stalking efter anmodning have ret til at blive underrettet ved gerningspersonens løsladelse og udgang, og der gives mulighed for videoafhøring af børn under 15 år, hvis barnet eller en af barnets nærmeste er forurettet i en sag om stalking, hvor den mistænkte også er en af barnets nærmeste.

Herudover lægges der op til, at der i kriminallovens kapitel om freds- og ærekrænkelser indsættes en ny bestemmelse, der kriminaliserer den, der uberettiget anvender oplysninger, herunder cpr-nummer, navn og billede, til på utilbørlig vis at udgive sig for at være en anden person, eller uberettiget videregiver materiale, hvor der er gjort brug af sådanne oplysninger til på utilbørlig vis at manipulere en anden persons fremtræden. Det foreslås, at forbuddet imod identitetsmisbrug skal gælde generelt, dvs. både når misbruget foregår på og uden for internettet.

I samme kapitel foreslås det at indsætte en ny bestemmelse i kriminallovens § 99 a om sletning af udtalelser, meddelelser eller billeder, som har tilknytning til en overtrædelse af lovens §§ 94 og 99 (freds- og ærekrænkelser) samt den foreslåede bestemmelse i § 95 a

EM2024/32

INAIANN – Sags nr.: 2023 - 4028

(identitetsmisbrug) med henblik på at forhindre tilgængeligheden og den videre udbredelse af disse udtalelser mv.

Efter Naalakkersuisuts anmodning foreslås det, at der foretages en ændring af kriminallovens § 21, stk. 5, om afbrydelse af påtalefristen, så anklagemyndigheden og politiet får samme enkle fremgangsmåde til at afbryde fristen, som andre offentlige myndigheder har i dag efter bestemmelsen i kriminallovens § 21, stk. 5. Det betyder, at der indføres de samme regler, som findes i Danmark om afbrydelse af forældelse i eksempelvis bødesager for overtrædelse af fiskerilovgivningen.

Endelig lægges der op til, at der indføres de fornødne bemyndigelser i kriminalloven og retsplejeloven til at kunne fastsætte administrative regler om udgang m.v. for personer anbragt i hospital eller institution i henhold til retsafgørelser i medfør af kriminalloven og retsplejeloven. Hidtil har man anvendt en analogi af den danske bekendtgørelse, der gælder for personer, der er dømt til anbringelse eller i institution efter straffeloven.

I sammenhæng med indsættelse af en bestemmelse om stalking, foreslås det sluttelig at ajourføre anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning.

Som led i ajourføringen lægges der bl.a. op til at indsætte en fire ugers klagefrist for indgivelse af klage over politidirektørens afgørelse om et meddelt tilhold, opholdsforbud og bortvisning. Ændringen har til formål at modvirke, at sager om overtrædelse af navnlig tilhold trækker i langdrag og dermed udsætter ofrene for yderligere belastning. Derudover lægges der op til, at der indføres mulighed for at meddele en foreløbig afgørelse om tilhold (et såkaldt strakstilhold), som midlertidigt skal beskytte den forurettede og eventuelt medlemmer af forurettedes husstand, indtil der af politidirektøren kan træffes en endelig afgørelse om tilhold eller opholdsforbud. Strakstilholdet omfatter de samme typer af forbud og har samme retsvirkning som et tilhold, der meddeles efter de gældende bestemmelser i tilholdsloven. Det bemærkes, at en klage over politidirektørens afgørelse om et meddelt strakstilhold også vil blive omfattet af den ovenfor nævnte klagefrist.

Bemærkninger fra Naalakkersuisut til udkastet

Nærværende lovforslag fremsættes på baggrund af Naalakkersuisuts ønske om at højne justitsområdet, så det er effektivt og tidssvarende, og således at det bedst muligt er i overensstemmelse med befolkningens ønsker og retsfølelse.

Forslaget er udarbejdet på baggrund af Naalakkersuisuts anmodning i prioriteringerne for 2023 (stalking) og 2024 (afbrydelse af påtalefrist og regler om udgang) på Justitsministeriets område.

Såvel kriminalisering af stalking som identitetsmisbrug er endvidere bestemmelser, der blev anbefalet af Rådet for Grønlands Retsvæsen på møde i september 2022.

Samtidig er en af anbefalingerne i udkast til Naalakkersuisuts handlingsplan mod vold i nære relationer 2023-2027 netop, at der indsættes en bestemmelse om stalking i kriminalloven. Som en konsekvens af en særskilt bestemmelse om stalking, bør der samtidig ske ændring af bortvisningsloven, således at de ændringer, der blev indsat i den danske lov i forbindelse med indførelse af en bestemmelse om stalking, også gælder for Grønland. Det vedrører bl.a. regler om strakstilhold.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Ingen.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det private erhvervsliv

Ingen.

Økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne

Ingen.

Ligebehandlingsmæssige konsekvenser

Kriminaliseringen af stalking er, ligesom med kriminaliseringen af psykisk vold og digital grooming samt indførelsen af den samtykkebaserede voldtægtsbestemmelse, et vigtigt skridt i bekæmpelsen af alvorlige former for vold.

Kriminaliseringen af stalking lever ydermere op til efterlevelse af Artikel 34 i Europarådets konvention til forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet (Istanbulkonventionen).

Høring

Justitsministeriet har stået for høringsprocessen, hvor relevante grønlandske myndigheder har været inddraget. Forslaget har været i høring fra den 24. maj til den 21. juni 2024.

Bilag

1. Resume af Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Grønlands Selvstyre tilslutter sig udkast til Forslag til Lov om ændring af kriminallov for Grønland og retsplejelov for Grønland (Styrket indsats mod stalking, kriminalisering af identitetsmisbrug og afbrydelse af påtalefrist m.v.) og udkast til Anordning om ikrafttræden for Grønland af forskellige love om ændring af lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning
2. Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Grønlands Selvstyre tilslutter sig udkast til Forslag til Lov om ændring af kriminallov for Grønland og retsplejelov for Grønland (Styrket indsats mod stalking, kriminalisering af identitetsmisbrug og afbrydelse af påtalefrist m.v.)
3. Udkast til Anordning om ikrafttræden for Grønland af forskellige love om ændring af lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning
4. Kommenteret høringsoversigt